

Ketenontwikkeling voor tarwe-veldboon in mengteelt

Biobeurs workshop 19 Januari 2023, 15:00 – 16:00
Abco de Buck (LBI)

Ketenontwikkeling voor tarwe-veldboon in mengteelt

Telers:

- Alex van Hootegem | Kruiningen
- Henk Smith | Beerta
- Gerrit de Regt | Dronten
- Pyt Sipma | Engwierum

Partners:

- Mariët van de Noort
- Achim Tijkorte

SWOT-analyse mengteelt tarwe-veldboon

Interne analyse	Sterktes - Mengteelt heeft veel voordelen: zie >3000 wetenschappelijke artikelen - Hoge stikstofbenutting, lage bemesting - Fosfaatmobilisatie - Onkruidonderdrukking - Nalevering stikstof volggewas - Bloembezoekende insecten	Zwaktes - Weinig praktijkkennis - Risico op niet-synchrone afrijping graan-peulvrucht - Verhouding graan: peulvrucht niet helemaal te voorspellen - Mechanische onkruidbeheersing nodig - Extra kosten boer scheiden producten
Externe analyse	Kansen -Teeltsysteem die past bij eiwittransitie -Product- en marktontwikkeling veldboon -Goed in te passen in biologische bedrijfsvoering -Regionale teelt krachtvoer (eiwit en energie) -Koppelbedrijven of zelf vervoederen -Graan krijgt hoger eiwitpercentage, betere bakkwaliteit	Bedreigingen - Mechanisering, veredeling en advisering gericht op monoteelten - Afzet: keten is ingericht op uniformiteit en grote volumes - Concurrentie van goedkope eiwitproducten uit buitenland (soja)

Behandeling	2018	2019	2020	Gem.	Sig.
Quintus 1/3 + Lynx	5,55	6,80	*	6,26	(a)
Saludo 1/3 + Lynx	5,34	6,16	*	5,81	(ab)
Quintus 1/3 + Tiffany	5,56	6,68	5,04	5,77	(ab)
Quintus 1/3 + Fuego	6,10	6,65	4,57	5,73	(ab)
Quintus 1/3 + Victus	*	6,72	4,75	5,72	(ab)
Quintus 1/3 + Fanfare	*	6,49	4,73	5,60	(b)
Lavett 1/3 + Lynx	5,24	5,86	*	5,59	(b)
Saludo 1/3 + Fanfare	*	6,16	4,83	5,49	(bc)
Quintus 1/3 + Taifun	5,47	6,18	4,30	5,29	(bc)
Lavett 1/3 + Fuego	5,38	5,88	4,52	5,24	(bc)
Saludo 1/3 + Victus	*	5,94	4,54	5,23	(bc)
Lavett 1/3 + Fanfare	*	5,98	4,47	5,22	(bc)
Quintus 1/3 + Columbo	5,11	6,24	4,23	5,19	(bc)
Saludo 1/3 + Fuego	5,32	5,94	4,34	5,18	(bc)
Saludo 1/3 + Tiffany	4,85	6,19	4,37	5,15	(bc)
Lavett 1/3 + Tiffany	4,96	5,89	4,33	5,06	(bc)
Quintus 1/3 + Trumpet	*	*	5,06	5,06	(bc)
Lavett 1/3 + Victus	*	5,78	4,19	4,97	(c)
Saludo 1/3 + Taifun	4,79	5,74	4,30	4,95	(c)
Quintus + x	4,54	6,45	3,78	4,95	(c)
Lavett 1/3 + Taifun	4,76	5,45	4,39	4,87	(c)
Saludo 1/3 + Trumpet	*	*	4,83	4,83	(c)
Lavett 1/3 + Trumpet	*	*	4,75	4,75	(cd)
Lavett 1/3 + Columbo	5,17	5,45	3,74	4,74	(cd)
Lavett + x	4,18	6,14	3,59	4,66	(cd)
Saludo 1/3 + Columbo	4,79	5,43	3,81	4,66	(cd)

Opbrengsten

Proefvelden

Kraggenburg (NOP), BIO, onbemest

Links: mengteelt tarwe veldboon

Onder: monoteelten

x + Lynx	4,38	4,73	*	4,58	(cd)
Saludo + x	4,16	6,02	3,44	4,56	(cd)
Lavett 1/3 + x	*	4,92	3,47	4,19	(d)
x + Fuego	3,90	5,02	3,08	4,00	(de)
x + Fanfare	*	4,96	3,00	3,97	(de)
x + Tiffany	4,06	4,88	2,87	3,91	(de)
x + Trumpet	*	*	3,72	3,72	(de)
x + Victus	*	5,08	2,11	3,58	(de)
x + Taifun	3,59	3,80	3,18	3,51	(e)
x + Columbo	3,36	4,09	1,73	3,02	(e)

Praktijk

Tarwe + veldboon (BIO): 5 – 7 t/ha ww. 60% veldboon

Ervaringen uit de praktijk

- Veldboon geschikt eiwitgewas voor NWE
- Mengteelt tarwe veldboon maakt de teelt 'robuuster'
- Lokale afzet als veevoer

Doel

De volgende stap:

- Afzet van mengteelt product naar grote ketens (BIO feed en food)
- Akkerbouwers, schoners en verwerkers ervaring laten opdoen
- Partijen verbinden
- Verdienmodel in de keten
- "Learning by doing"

Project toegekend door BO Akkerbouw

- Initiatief van BIONEXT en LBI
- Pilot bij 4 akkerbouwers
- Twee teeltjaren: 2022 en 2023
- Elk 3-6 ha tarwe/veldboon
- Reudink Mengvoeders BV is afnemer 'feed'
- Geïnteresseerde afnemers 'food' benaderd (Mariët v.d. Noort)
- Vakbladartikelen, netwerk akkerbouwers/afnemers/handel/onderzoek

Ervaringen seizoen 2022

- 'Run' op zaaizaad in het voorjaar
- Oplopende prijzen voor grondstoffen (graan, peulvruchten, brandstoffen)
- Rassenkeus:
 - Veldboon: Tiffany wegens goede afzetmogelijkheden
 - Tarwe: Quintus (3) en Hexham (1)
- Verschillende zaai methoden

Zaai in twee werkgangen

Zaai in één werkgang

Ervaringen seizoen 2022

- 'Run' op zaaizaad in het voorjaar
- Oplopende prijzen voor grondstoffen (graan, peulvruchten, brandstoffen)
- Veldboon: Tiffany wegens goede afzetmogelijkheden
- Tarwe: Quintus (3) en Hexham (1)
- Verschillende zaai methoden
- Verschillen in vocht beschikbaarheid / bodemconditie
 - Verschil in verhouding veldboon : tarwe in product
 - Tarwe in Groningen 'mislukt'
- Afzet als veevoer gemakkelijk, tegen hoge prijzen
- Afzet naar food betekent schonen en scheiden
- Afzet naar BIO food is lastig

Opbrengsten seizoen 2022

	Dronten - 4,3 ha - 24,4 ton - Tiffany + Quintus			Kruiningen - 5,9ha - 31,6 ton - Tiffany + Hexham			Engwierum - 3,5 ha - 21,7 ton - Tiffany + Quintus		
	kg / ha	€ / kg*	€ / ha	kg / ha	€ / kg*	€ / ha	kg / ha	€ / kg*	€ / ha
Mengproduct bruto	5520			5452	0,55	2.998	6211		
Veldboon geschoond	5001	0,60	3.001	3816		-	4814	0,60	2.889
Tarwe geschoond	476	0,40	190	1636		-	1116	0,40	446
Stro				1724	0,15	259			
			3.191			3.257			3.335

* Prijzen zijn aannames

Vragen over het project?

